

สมุดบันทึก ของอันยา

Anya's notebook

By Dr.Huang

สมุดบันทึกของอันยา

พิมพ์ครั้งแรก : 2566
เรื่อง : Dr.Huang
บรรณาธิการ : อลิน ทองประสม
เรียบเรียง : QueenBee Writersite
ออกแบบปก : เทพทัต ทองประสม
รูปเล่ม/ภาพประกอบ: QueenBee Writersite
จัดทำโดย : ดร.อรพรรณ สุชาติกุลวิทย์

ISBN (e-book) 978-616-604-469-0

คำนำ

เรามักจะมีข้อถกเถียงกันอยู่เสมอว่า การเลี้ยงเด็กหนึ่งคนให้เติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่ดีควรจะทำอย่างไรกันนะ ยิ่งในโลกทุกวันนี้ที่สิ่งต่าง ๆ ล้วนเปลี่ยนแปลงไปตามวันเวลา กระแสสังคม เทคโนโลยี และความหลากหลายที่ทุกวันนี้มีแต่จะเพิ่มมากขึ้น เราจะเลี้ยงดูเขาให้เป็น ‘คนฉลาดคิด’ และ ‘มีความสุข’ ได้อย่างไรในสังคมที่เปลี่ยนไปทุกวัน บนโลกใบเดิม ๆ ไบ๋

‘สมุดบันทึกของอันยา’ จึงว่าด้วยเรื่องของการเลี้ยงลูกจากพลังความรักของพ่อและแม่ที่อยากให้ลูก ๆ ของพวกเขาเติบโตขึ้นมาเป็นคนฉลาดคิดและมีความสุข ในยุค New Normal เพราะเด็ก ๆ จะต้อง ‘มีความสุขเดี๋ยวนี้’ อันยาจึงตั้งใจเลี้ยงลูกของเธอให้มีความสุข อยู่ในครอบครัวที่เด็ก ๆ สามารถเป็นเด็กได้สมวัย เล่นและเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ตามวัยของเขา กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตัวเอง รู้ลึกเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว และกล้าที่จะถาม-ตอบข้อสงสัยกับผู้เป็นพ่อและแม่อย่างสนุกสนาน กล้าที่จะเล่า กล้าที่จะปรึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่พบเจอในชีวิต ทั้งเรื่องที่สนุกสนาน ตื่นเต้น และเรื่องที่เศร้าโศก กลัดกลุ้ม ตามประสาตามวัยของเด็ก เพราะเธอเชื่อว่า

การเลี้ยงลูกในเชิงบวกที่ดี
จะยังทำให้ลูก ๆ มีภูมิคุ้มกันในอนาคต

และการรักษาความเป็นเด็กที่มีเพียงครั้งเดียวในชีวิตเอาไว้
ได้ จะเป็นรากฐานชีวิตที่ดีในวันข้างหน้า สำหรับลูก ๆ ของเธอ

ในทุก ๆ เดือน อันยาจึงมักจะจดบันทึกเรื่องราวสำคัญ ๆ
ที่เกิดขึ้นกับลูก ๆ ของเธอเอาไว้ เพื่อให้ตัวเองได้เห็นพัฒนาการของ
ลูก ๆ ได้เห็นตัวเองในอีกมุมมองอย่างชัดเจน และเพื่อที่เรื่องราวของ
ครอบครัวเธอ อาจจะเป็นตัวอย่างที่เป็นประโยชน์ให้กับครอบครัว
อื่น ๆ ได้บ้าง ไม่มากนักน่อย

ด้วยความปรารถนาดี
Dr.Huang

ครอบครัวของอันยา

ฉันชื่ออันยา เป็นคุณแม่อีกสอง ที่ทำงานอยู่กับบ้านทั้งวัน
ทั้งคืน ฉันกับ ‘วัตต์’ สามีน้องฉันตกลงกันว่า เมื่อไหร่ก็ตามที่เราสอง
คนมีลูกด้วยกัน เขาจะเป็นคนออกไปทำงานนอกบ้านเพียงคนเดียว
ส่วนฉันจะเป็นคนที่อยู่บ้านเลี้ยงลูกด้วยตัวเองแบบเต็มเวลา เพื่อที่
จะดูแลลูก ๆ ได้อย่างใกล้ชิด เราสองคนจะเป็นพ่อ-แม่และเพื่อนของ
เขา เพื่อให้เราทั้งคู่ได้เป็นคนที่เขาจะสนิทใจและพูดคุยกับเราได้ทุก
เรื่องอย่างที่เราอยากให้เป็น แต่ฉันก็ไม่ได้นั่งนอนใจที่จะให้สามีรับ
ผิดชอบค่าใช้จ่ายในบ้านแต่ฝ่ายเดียวหรอกนะะะ ฉันยังคงมีธุรกิจ
เล็ก ๆ ที่สามารถหารายได้มาเป็นกำลังเสริม และแบ่งเป็นเงินเก็บ
สำหรับครอบครัวของเราได้

ฉันกับวัตต์มีลูกด้วยกันสองคนค่ะ ‘แจ่มใส’ เป็นลูกสาวคนโต
ที่เป็นความสดใสของบ้านสมชื่อของเธอ ปีนี้เธออายุ 9 ขวบแล้ว
กำลังช่างซักช่างถามและเป็นวัยที่มีอะไร ๆ ให้เธอต้องเรียนรู้อีกมาก
และเราที่เป็นพ่อแม่ก็ต้องเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันกับเธอ ไม่ต่างอะไ
กับ ‘อบอุ่น’ ลูกชายคนเล็กวัย 7 ขวบของเรา ที่การเรียนรู้ของเขา
กำลังอยู่ในช่วงสนุกสนาน เห็นอะไรก็ตื่นเต้นไปหมด จนกลายเป็น
ความอบอุ่นที่มาเติมเต็มในครอบครัวเล็ก ๆ ของเราจนสมบูรณ์ และ
ฉันก็ตั้งใจดูแลพวกเขาสองคนอย่างดีที่สุด เท่าที่แม่คนหนึ่งจะทำได้

สารบัญ

มกราคม...บ้านมีชีวิต	9	กรกฎาคม...ฉันเป็นฉัน	47
กุมภาพันธ์...ตารางชีวิต	17	สิงหาคม...บุญซึ้งงหนู	51
มีนาคม...ความเคารพ	25	กันยายน...คำสัญญา	57
เมษายน...บวชเรียน	29	ตุลาคม...เข้าค่ายครั้งแรก	61
พฤษภาคม...โลกจิตอาสา	35	พฤศจิกายน...รักข่โลก	65
มิถุนายน...การจับดี	41	ธันวาคม...เติบโต	71

บ่ายแก่ ๆ ของเสาร์แรกในเดือนมกราคม และเป็นเสาร์แรก
 ของการเริ่มเดือนใหม่ของปีใหม่ ครอบครัวเล็ก ๆ ของเราที่มีจัน
 วัตต์ และลูก ๆ สองคน ‘แจ่มใส’ กับ ‘อบอุ่น’ ก็ยังคงดำเนินชีวิตไป
 ด้วยวิถีเดิม ๆ ฉันยังคงเป็นแม่ที่เลี้ยงดูลูก ๆ เต็มเวลา จะมีบ้างก็ใน
 บางอาทิตย์เท่านั้นที่จะต้องออกไปตรวจตราความคืบหน้าของธุรกิจ
 เล็ก ๆ ของฉัน ส่วนวัตต์ ยังคงเป็นคุณพ่อที่ทำงานไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย
 ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ และจะมีเวลาพักผ่อนเพียงวันเดียวคือวัน
 อาทิตย์

แต่เสาร์นี้จะเป็นเสาร์ที่พิเศษอยู่สักหน่อยตรงที่ เราจะมีมือบาร์บิคิวสุดพิเศษเป็นมือเย็น เพื่อต้อนรับอาทิตย์แรกของการเริ่มต้นที่ดีของครอบครัว แต่ระหว่างที่ฉันกำลังเตรียมมือพิเศษเพื่อรอวัดกลับมามันหลังเลิกงานอยู่นั้น เสียงต่อล้อต่อเถียงของสองพี่น้องตัวแสบก็ดังขึ้นอีกตามเคย แต่คราวนี้เสียงชักจะดังขึ้นทุกที จนฉันต้องวางมือจากสิ่งที่ทำอยู่ตรงหน้าเพื่อไปดูสักหน่อยว่า นี่มันเรื่องอะไรกันอีกละเนี่ย คราวนี้

“คุณแม่ขา สมุดภาพระบายสีของหนูแจ่มหายไปอีกแล้วคะ ดินสอสีก็ด้วย เกมการ์ดก็ด้วย เพราะอบอุ่นชอบเอาของหนูแจ่มมาเล่นแล้วไม่ยอมเก็บ” แจ่มใสเดินรี่เข้ามาฟ้องในทันทีที่เห็นหน้า ส่วนเจ้าอบอุ่นที่กำลังโดนพี่สาวของตัวเองกล่าวหาว่าเป็นตัวการนั้นนะ เหรอ ก็นั่งนิ่งทำเป็นทองไม่รู้ร้อน แล้วโต้แย้งออกมาว่า “อุ่นแปลว่าอุ่นไม่ได้ทำของหายนะครั้นคุณแม่ แต่พี่แจ่มหามาไม่เจอ ก็บ้านเรามันกว้างเกินไปไงล่ะ”

เอิ่ม...มันใช่แบบนั้นจริง ๆ เหรออุ่น?

ฉันทอดถอนใจกับปัญหาเดิม ๆ ของสองพี่น้องตัวแสบนี้จริง ๆ แต่ก็นึกตำหนิตัวเองด้วยที่ใส่ใจไม่มากพอ มองข้ามเรื่องการฝึกระเบียบวินัยให้ลูก ๆ จนกำลังจะทำให้เด็ก ๆ เติบโตมาเป็นคนที่ไม่รู้ระเบียบ และมีพฤติกรรมที่โทษนั่นโทษนี่ เอาแต่มองไปที่สิ่งอื่นคนอื่น โดยไม่มองมาที่ตัวเอง

แต่ถ้าฉันเริ่มปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพวกเขาเสียตั้งแต่ตอนนี้ ฉันว่ามันคงจะยังไม่สาย เพราะทั้งคู่ยังอยู่ในช่วงปฐมวัย ยังเป็นไม้อ่อนที่พร้อมจะให้เราดัดได้

คืนที่มือเย็นของวันนี้เป็นมือง่าย ๆ แค่อ่าน ๆ บ้าง ๆ แล้วนั่งล้อมวงพร้อมหน้ากันทั้งครอบครัวก็สนุกสนานเริงร่าจนไม่ต้องบรรยายอะไรแล้ว ทำให้ฉันยังพอมีเวลาที่จะชวนลูก ๆ มาทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

“โอเค งั้นวันนี้แม่จะช่วยพวกลูกหาของ แต่เราต้องช่วยกันทั้งสามคนนะ” เด็ก ๆ ร้องเย้และพยักหน้ารับ โดยที่ยังไม่รู้เลยว่ากิจกรรมนี้จะเปลี่ยนพฤติกรรมของพวกเขาไปตลอดกาล เพราะมันคือกิจกรรมของการจัดระเบียบข้าวของในบ้านยังงี้ละ

ฉันอธิบายให้สองแสบได้ฟังว่าทำไมของเล่นของใช้ของพวกเขาถึงได้หายไปจากที่ที่มันควรจะอยู่บ่อย ๆ นั่นเพราะว่าพวกเขาหยิบของออกมาใช้และไม่เคยเก็บให้เป็นที่เป็นที่ บ้านไม่ได้ใหญ่เกินไปจนของหาย และไม่มีใครทำให้มันหายไปแต่เป็นเราเองต่างหากที่ไม่ดูแลของของเราให้ดี เพราะถ้ามีใครสักคนมาหยิบยืมของเราไปใช้ เราเองต่างหากที่ต้องใส่ใจและคอยติดตามของของเรา ขณะเดียวกันหากเราเป็นผู้ที่ยืมของของคนอื่นไปใช้ ก็ต้องมีความรับผิดชอบในการนำของสิ่งนั้นมาคืนเจ้าของให้ถูกต้อง โดยไม่ปล่อยปละละเลยเพราะเห็นว่าไม่ใช่ของของตัวเอง

เด็ก ๆ ตั้งใจฟังและรับรู้ได้โดยง่าย เพราะพวกเขาไม่ได้ถูกตำหนิ ฉันไม่เคยเกรี้ยวกราดใส่ลูกเลยสักครั้ง เพราะเข้าใจดีว่า ในบางอารมณ์ของเราที่เป็นผู้ใหญ่อาจรุนแรงมาก ๆ สำหรับเด็กจนทำให้พวกเขากลับและไม่กล้าที่จะเป็นตัวของตัวเอง ฉันมักจะใช้อธิบายถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นและผลที่ตามมา ซึ่งพวกเขายินดีที่จะฟัง ดีจริง ๆ เลยที่ฉันใช้วิธีนี้กับพวกเขามาตั้งแต่ต้น

ฉันเริ่มจากการชวนสองสเปกแพกประเภทสิ่งของตามประเภทของการใช้งาน โดยเริ่มแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ คือของเล่นและของใช้ จากนั้นค่อยแยกเป็นประเภทย่อย ๆ เช่นหนังสือนิทาน สมุดภาพระบายสี ของเล่น และจัดแต่ละประเภทให้อยู่ที่เดียวกัน เป็นการเพิ่มทักษะที่ละเอียดถี่ถ้วนในการจัดเก็บของให้มีระเบียบวินัย

ฉันบอกกับทั้งสองคนว่าของทุกชิ้นต้องมีที่เก็บ เหมือนกับพวกเขาที่ก็ต้องมีที่นอนเป็นของตนเอง เหมือนกับพวกเราทุกคนที่ต้องมีบ้านให้อยู่อาศัย ในเมื่อคนเรายังจำเป็นต้องมีที่อยู่ นับประสาอะไรกับของเล่นของใช้ต่าง ๆ ก็ต้องมีที่อยู่ของตัวเองไม่ต่างกับเรา

เพราะฉะนั้นเมื่อของทุกชิ้นมีที่อยู่ของตัวเองเรียบร้อยแล้ว จะต้องนำพวกมันกลับไปยังที่ของพวกมันเสมอ ที่ใครที่มันและไม่ควรจะมีของชิ้นไหนอยู่ผิดที่ แต่ถ้ามันเป็นของที่ไม่สามารถหาที่เก็บได้จริง ๆ ก็คงต้องตัดสินใจกันแล้วว่า ของชิ้นนั้นยังจำเป็นที่จะต้องเก็บไว้หรือไม่ เช่น ของเล่นบางชิ้นที่เราไม่ได้หยิบขึ้นมาเล่นเป็น

เวลานานแล้ว หนังสือนิทานที่ไม่ค่อยได้อ่าน เสื้อผ้าบางชุดที่ไม่ค่อยได้ใส่ และระหว่างที่เราสามคนแม่ลูกกำลังทำกิจกรรมจัดบ้านให้เป็นระเบียบอยู่นั้น

เราก็จองเข้ากับของสำคัญที่หายไปจนสองพี่น้องร้องไห้ออกมาเมื่อชั่วโมงก่อนหน้าเข้าจนได้

“เจอแล้วคะคุณแม่ เกมการ์ดกับสมุดภาพระบายสีของหนู มันไปอยู่รวมกันกับของเล่นพวกนี้คะ” แจ้มโล่ดีใจยกใหญ่ที่หาของเจอ เจอแอบอยู่นั่นก็ด้วยเพราะผลพลอยได้จากการจัดบ้านครั้งนี้ทำให้อบอุ่นได้เจอตุ๊กตาตัวโปรดที่หายหน้าหายตาไปนานจนทำให้แอบอุ่นนอนไม่หลับไปหลายคืน และเศร้ามาก ๆ ที่เขาทำมันหาย “อูนก็เจอพี่มังกรด้วยคุณแม่ โอ้พี่มังกรเราเจอกันจนได้นะ” ฉันขำกับอาการดีใจของสองพี่น้องแล้วก็ฉวยโอกาสช่วงนี้ถามสองสเปกว่า

“ไหน ๆ เราก็จัดที่ทางให้ของพวกนี้แล้ว ลูกสองคนมาช่วยคุณแม่ดูสิคะว่า ในบรรดาของพวกนี้ที่ยังหาที่เก็บให้มันไม่ได้ มีชิ้นไหนที่ลูกไม่ได้เล่นไม่ได้ใช้มันแล้วบ้าง แล้วถ้าเราไม่ค่อยได้ใช้เราจะทำยังไงกันมันดีคะ เราจะเอาไปให้คนอื่นเขาดีไหม”

“ทำไมเราต้องเอาไปให้คนอื่นละคะ นี่มันของพวกเรานะคะคุณแม่” แจ้มโล่ที่รักและหวงของยิ่งกว่าอะไรตามขึ้นโดยมีอบอุ่นเป็นลูกคู่สนับสนุน ว่าใช่ ๆ นี่มันของของเรานะ เราไม่ให้ใครหรอก

ฉัน ในฐานะคุณแม่สายสตรองก็ต้องอธิบายให้พวกเขาฟังว่า คนเราไม่จำเป็นต้องมีของใช้ที่มากเกินไปหรอกนะ เหมือนกับที่เรามีตู้เสื้อผ้ากันคนละใบ หากวันใดที่เสื้อผ้าล้นตู้ นั่นก็หมายความว่าเราเริ่มมีเสื้อผ้าใสจนมากเกินไปแล้ว ถ้าลูก ๆ ลองนึกกันดูดี ๆ เสื้อผ้าที่เราไม่เคยถูกหยิบมาใส่จนครบทุกตัวเลยนะ จริงไหม

ทั้งสองคนคิดตามและเริ่มเห็นด้วยว่าข้าวของที่มีมันชักจะมากเกินไปแล้วจริง ๆ ฉันปล่อยให้พวกเขาตัดสินใจกันเอง ว่าของที่ไม่ค่อยได้ใช้ต่าง ๆ เหล่านั้น ทั้งเกมเก่า ๆ เสื้อผ้าเก่า ๆ หนังสือนิทานที่ไม่ต้องอ่านก็ได้ขึ้นใจทุกตัวอักษร พวกเขาจะหาที่เก็บให้มันให้ได้หรือจะนำไปบริจาคให้คนอื่นภายใต้ข้อแม้ว่า

‘ถ้าไม่จำหน่ายมันออกไปของทุกชิ้นก็ต้องมีที่เก็บ’

จนในที่สุดการตัดสินใจของสองพี่น้องก็เกิดขึ้น เมื่อเวลาผ่านไปสักพัก องค์ประชุมที่มีอยู่ด้วยกันสองคนโดยมีแจ่มใสเป็นหัวหน้าก็เคาะผลลัพธ์ออกมาแล้วว่า ทั้งสองคนจะนำของพวกนั้นไปบริจาค

“เราจะเอาไปบริจาคให้คนอื่นค่ะ” แจ่มใสเอ่ยปากบอกเสียงแจ้ว “บริจาคให้คนอื่นแบบที่คุณพ่อ คุณแม่ทำบ่อย ๆ เล้ย” อบอุ่นวิ่งมานั่งบนตักฉัน แล้วบอกด้วยเสียงที่สดใสไม่แพ้พี่สาว

ถึงแม้ว่าการจัดระเบียบข้าวของในบ้านจะเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ทั้งเวลาและพลังงานไปเยอะเลยแหละ แต่มันก็แลกมาด้วยบ้านที่เป็นระเบียบ แถมยังได้จัดการกับของที่ไม่ได้ใช้จนหลงลืมไปแล้วด้วย

ในส่วนนี้ฉันรู้สึกภูมิใจในตัวเองมาก ที่ความพยายามของฉันกับวัตต์ ที่จะเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูก ๆ ไม่เคยเสียเปล่า

เด็ก ๆ เขามองเห็น จดจำ และพร้อมจะทำตามอย่างว่าง่ายจริง ๆ

ฉันสัญญากับตัวเองเลยว่า ต่อไปจะไม่ละเลยที่จะเอาใจใส่ดูแลลูก ๆ ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แบบนี้จนเด็ก ๆ เกือบที่จะทะเลาะกันซะแล้ว

กุมภาพันธ์ 'ตารางชีวิต'

ในที่สุดครอบครัวของเราก็ผ่านพ้นช่วงเวลาของวันหยุดสุดสัปดาห์มาแล้วถึง 2 สัปดาห์ เด็ก ๆ เริ่มปรับตัวได้กับการจัดเก็บข้าวของให้เป็นระเบียบ จนฉันแทบไม่ได้ยินอีกเลยว่าจะมีใครคนใดหาของไม่เจออีก บ้านไม่ได้กว้างเกินไปอีกแล้วสำหรับพวกเขาและไม่มีใครทำของให้หายไปได้ นอกจากตัวเอง จนพวกเขาสามารถเล่นสนุกได้อย่างเพลิดเพลิน แต่ด้วยความเป็นเด็ก ก็ซุกจะสนุกเพลินจนเกินห้ามใจไปซะแล้ว

“อันยา ตอนนี้ใกล้จะสามทุ่มแล้วแต่ลูกไม่ยอมนอนแน่ะ ไรบอร์ตเกมที่คุณซื้อมาให้พวกแกเล่น สงสัยจะสนุกจนหยุดไม่ได้จริง ๆ ละมั้ง คุณจัดการลูกทีนะ ผมต้องรีบเข้านอนก่อนละ พรุ่งนี้มีประชุมเช้าด้วยสิ นะครับที่รัก” พ่อตัวดีของฉันหยอดคำหวาน

คะมันก็ต้องเป็นฉันอยู่แล้วละคะ แต่ฉันคุ้น ๆ ว่าคนที่นั่งเล่นอยู่กับลูกเมื่อกันนั้นคือคุณไม่ใช่เหรอ ?

ฉันเดินไปดูเด็ก ๆ ที่กำลังเล่นบอร์ดเกม Spot it เกมนี้เหมาะสำหรับเด็กอายุ 7 ปีขึ้นไป เป็นบอร์ดเกมแนวปาร์ตี้ ที่บรรจุอยู่ในกล่องโลหะ ตัวเกมออกแบบเป็นการ์ดเกมวงกลมในการ์ดหนึ่งใบจะบรรจุไปด้วยรูปต่าง ๆ จำนวน 8 รูป เล่นกันได้ตั้งแต่ 2-8 คน ฉันตัดสินใจซื้อเกมนี้มาให้ลูกเล่นก็เพราะมันเล่นด้วยกันได้ทั้งครอบครัว หมายความว่าเราซึ่งเป็นพ่อเป็นแม่ สามารถเล่นกับพวกลูก ๆ ได้ เป็นเกมที่ใช้ฝึกการสังเกตและความเร็วในการค้นหารูปเหมือน ที่เล่นแล้วนอกจากจะเพิ่มทักษะในการสังเกตแล้วยังให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย

แต่ที่ก๊ี้กจะสนุกกันเกินไปแล้วนะ เจ้าสองแสบ!!

เมื่อคุณพ่อไม่สามารถจัดการอะไรได้และซึ่งไปซะแล้ว ฉันซึ่งเป็นแม่ที่ใจดี ก็คงต้องจัดการกับสองพี่น้องที่ติดเกมจนไม่ยอมหลับยอมนอนนี่ซะแล้ว

“เด็ก ๆ คะ เลยเวลนอนมานานแล้วนะลูก”

สองพี่น้องยังอิดออด ต่อบรองว่าขออีกตาทึงนะคุณแม่ ถ้าตานี้อบอุ่นเอาชนะแจ่มใสได้ เขาถึงจะยอมไปนอนได้อย่างสบายใจ

ครอบครัวของเราไม่สนับสนุนให้เด็ก ๆ เล่นเกมมือถือ หรือดูทีวีจนตึกตื่น แต่สนับสนุนให้เด็ก ๆ เล่นเกมที่เสริมทักษะในด้านต่าง ๆ พวกนี้มากกว่า

ส่วนเด็ก ๆ ก็ไม่ได้มีท่าทีงอแงในเรื่องนั้น แถมยังชื่นชอบบอร์ดเกมต่าง ๆ ที่เราสรรหามาให้พวกเขาเล่นมากกว่าด้วย แต่เราก็พลาดในเรื่องของการจัดตารางเวลาให้ลูก ๆ ไปซะได้ ซึ่งคืนนี้ก็คงต้องยอมให้เกิดการต่อบรองขึ้นอย่างเลี่ยงไม่ได้

ฉันต่อบรองกับเด็ก ๆ ด้วยการอนุโลมให้เล่นอีกแค่ 2 ครั้ง ไม่ว่าจะรู้ผลแพ้ชนะอย่างที่ใจต้องการหรือไม่ ก็ต้องเข้านอนได้แล้ว เพราะพรุ่งนี้หลังกลับจากโรงเรียน คุณแม่มีอะไรจะให้ทำ รับรองว่าตื่นเต้นกว่าบอร์ดเกมนี้แน่นอน เด็ก ๆ ยากรู้ยากเห็นกันใหญ่และยอมทำตามแต่โดยดี แน่แน่นอนว่าเมื่อเช้าวันรุ่งขึ้นมาถึง เด็ก ๆ ก็ตื่นนอนอย่างไม่สดชื่น ซึ่งฉันคงไม่ต้องตอกย้ำอะไรมาก พวกเขารู้ตัวและบ่นกันออกมาเองเลยละคะว่าเมื่อคืนไม่นอนอดิกันเลย แต่อบอุ่นก็ไม่วายถามขึ้นมาว่า

“คุณแม่บอกว่ามีเรื่องตื่นเต้นให้เราทำ มันคืออะไรหรออะ”
แน่ะ ยากรู้ขึ้นมาเชียวนะเจ้าตัวแสบ “แม่จะชวนพวกเรามาจัดตารางเวลากันจ้ะ ต่อไปนี้จะได้ไม่ต้องมีใครมานั่งหาหน้าซำเข้าตัวตมแบบนี้อีก”

ฉันไปหาข้อมูลมาว่า การจัดตารางเวลาก็ทำหน้าที่เดียวกับกับตารางสอน แต่เปลี่ยนจากวิชาที่ต้องเรียนเป็นสิ่งที่ต้องทำ ซึ่งมันจะช่วยให้เรารู้ว่าเราต้องทำอะไรบ้างในแต่ละวัน ต้องทำเมื่อไหร่ และมีใครที่จะทำกับเราบ้าง

ตารางเวลาที่ว่านี้ เป็นตัวช่วยในการสร้างวินัยชั้นดีเลยละ และไม่ได้สร้างมาเพื่อใครคนใดคนหนึ่งแต่สร้างมาเพื่อคนทั้งครอบครัว เย็นวันนี้หลังเลิกเรียน และเมื่อคุณพ่อกลับบ้าน เราทั้งครอบครัวจึงได้เปิดโต๊ะประชุมกันอย่างจริงจัง

ฉันจัดแจงลิสต์รายการว่าบ้านเรามีกิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องทำในแต่ละวัน เริ่มตั้งแต่ตื่นนอนยันเข้านอน โดยให้ทุกคนช่วยกันออกความคิดเห็น จากนั้นก็แยกออกมาเป็นงานของแต่ละคนที่ต้องรับผิดชอบว่ามีอะไรบ้าง และแจกสมุดแพลนเนอร์ให้ทุกคน ซึ่งภายในนั้นได้จัดแบ่งตารางเป็นช่อง ๆ ไว้สำหรับแต่ละวันเรียบร้อยแล้ว

อบอุ่นตื่นต้นกับการทำตารางเวลานี้มากในตอนที่แจ่มใสซึกจะเริ่มรู้แหวแล้วว่า ชีวิตต่อจากนี้ของเธอจะต้องเจอกับอะไร

“เพราะเมื่อคืนพวกเรานอนดึกไม่ยอมเข้านอน คุณแม่เลยต้องทำตารางเวลาแบบนี้เหอะคะ” เสียงของแจ่มใสซึกจะไม่แจ่มใสสมชื่อ ฉันเลยต้องแก้ความเข้าใจผิดให้ลูกเข้าใจว่า

“ไม่ใช่เพราะลูกสองคนหรอกจะ แต่แม่เห็นว่าการมีตารางเวลามันเป็นประโยชน์ให้กับพวกเราทุกคนในบ้านเลยนะ ทั้งแม่ ทั้งคุณพ่อและลูก ๆ ต่างก็จะมีสมุดแพลนเนอร์แบบนี้กันคนละเล่ม เราจะได้ไม่หลงลืมว่าเราทำอะไรไปหรือยังตอนไหนยังงี้ล่ะจ๊ะ” แจ่มใสพยักหน้ารับ และฉันคิดว่าเธอกำลังทำความเข้าใจมันอย่างดี

ในตอนนั้นเราทุกคนมีแพลนเนอร์กันคนละเล่มแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการ ‘เรียงลำดับความสำคัญ’ ตั้งแต่ตื่นยันเข้านอน โดยเฉพาะของเด็กน้อยทั้งสองคนที่ควรเคร่งครัดเรื่องเวลาเข้านอนกับเขาให้มาก เพราะเด็กเล็กควรนอน 10-12 ชั่วโมง และควรนอนหลับสนิทในเวลา 21.00 เนื่องจาก โกรทฮอร์โมน (Growth Hormone) ที่ทำให้ร่างกายเจริญเติบโตจะหลั่งออกมาในช่วงประมาณ 22.00-02.00 น.

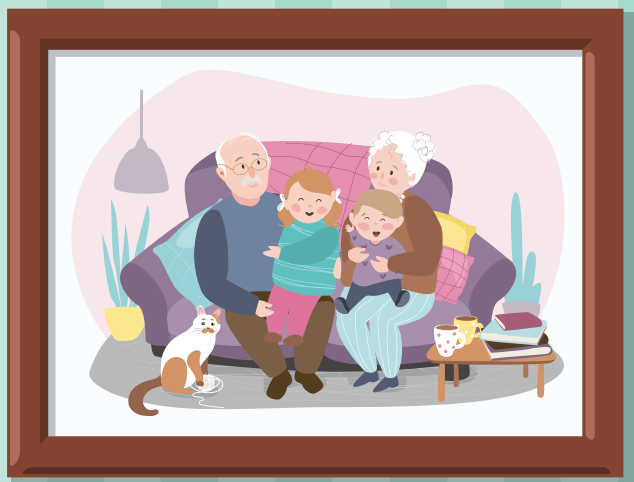
ฉันหาข้อมูลพวกนี้มาอย่างแน่นปึกเลยละ

และผู้เชี่ยวชาญยังบอกเอาไว้อีกว่า ช่วงเวลาก่อนเข้านอนไม่ควรมิกิจกรรมที่มีสิ่งเร้า เช่น การเล่นเกมอย่างเมื่อคืนนี้ที่ผ่านมามีเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ ยิ่งการดูไอแพด หรือการดูทีวียิ่งเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง แต่กิจกรรมที่ทำได้ควรเป็นการอ่านนิทานมากกว่า นอกจากนี้สิ่งที่ต้องใส่ใจลงไปในแพลนเนอร์คือเวลากินข้าว เวลาของการทำการบ้าน ดูการ์ตูน พักผ่อน หรือการออกไปวิ่งเล่นนอกบ้าน

ซึ่งทั้งฉันและวัตต์ที่เป็นพ่อแม่จำเป็นต้องรู้และใส่ใจเด็ก ๆ ให้มาก เพราะเด็ก ๆ อาจจะยังดูเวลาไม่เป็น แต่เมื่อทำไปเรื่อย ๆ เขาจะรู้เวลาโดยอัตโนมัติ ซึ่งฉันคิดเอาไว้ว่านี่เป็นเพียงการเริ่มต้นในการฝึกวินัยให้กับลูก ๆ และทุกคนในครอบครัว เราจะเรียนรู้ไปด้วยกัน โดยอาศัยความรักความเข้าใจเป็นพื้นฐาน แล้ววันหนึ่งเราจะไม่จำเป็นต้องอาศัยตารางเวลาที่ว่านเลย

เพราะเราได้ทำทุกอย่างจนเคยชินไปหมดแล้วและกลายเป็นกิจวัตรประจำวัน ที่เราจะทำมันออกมาจนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเรา

มีนาคม 'ความเคารพ'

เดือนนี้เป็นเดือนที่ทำให้ฉันต้องงดกลยุทธ์ขึ้นมาบรมสองสัปดาห์ เพราะการเดินทางไปเยี่ยมคุณปู่ คุณย่าของเด็ก ๆ คราวนี้เกิดเรื่องไม่น่ารักขึ้นเบา ๆ แต่เป็นเรื่องเบา ๆ ที่เสียงดังจนพ่อแม่สามือดส่งสายตาดำหนิมาที่ฉันไม่ได้

เด็ก ๆ เดินกระแทกเท้าและวิ่งตึงตังออกไปทันที
ที่รู้ว่าจะไม่ได้รับอนุญาตให้ลงเล่นน้ำในคลอง

บ้านพ่อแม่สามือดของฉันเป็นบ้านสวน ซึ่งเราจะพาลูก ๆ มาเยี่ยมคุณปู่ คุณย่านาน ๆ ครั้ง เพราะตัวสามือดของฉันเองก็งานยุ่งจนปลีกตัวมาได้อย่างยากลำบาก เด็กทั้งสองคนเลยไม่ค่อยสนิทสนมกับคุณปู่ คุณย่ามากนัก ถึงแม้ว่าการกระทำนี้จะดูเหมือนเด็กเอาแต่ใจแต่ลึก ๆ ลงไปแล้วมันคือการไม่เคารพต่อผู้ใหญ่ ซึ่งฉันก็คงจะปล่อยให้พวกเขาเติบโตขึ้นมากลายเป็นคนแบบนั้นไม่ได้

ยิ่งในยุคสมัยนี้ที่เรามักจะเห็นเด็กหลายคนแสดงออกด้วยความก้าวร้าว จนบางคนดูเหมือนจะขาดเรื่องสัมมาคารวะ ก็ทำให้ฉันเริ่มเป็นกังวลกับสองแสบขึ้นมาซะแล้ว ฉันจึงกลับมาคิดได้ว่าเด็กจะดีหรือไม่ดีก็อยู่ที่ผู้ใหญ่อบรมเลี้ยงดู และฉันเองก็ควรเป็นต้นแบบที่ดีให้กับพวกเขา

มากไปกว่านั้นความห่างเหินก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความอ่อนโยนที่ควรมีตามวัยเริ่มหายไป เด็ก ๆ ควรได้ใกล้ชิดกับญาติผู้ใหญ่ให้มาก ๆ ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ก็จะช่วยสานสัมพันธ์ภาพและความอบอุ่นในครอบครัวได้เป็นอย่างดี

ฉันจึงตัดสินใจแล้วว่า ต่อไปนี้เราจะต้องพาเด็ก ๆ มาคลุกคลีใกล้ชิดกับคุณปู่คุณย่าให้มากขึ้น เพื่ออบอุ่นและแจ่มใสจะได้คุ้นเคยกับญาติ ๆ ทั้งลุง ป้า น้า อา ที่ต่างก็รักพวกเขาไม่น้อยไปกว่าพวกเรา

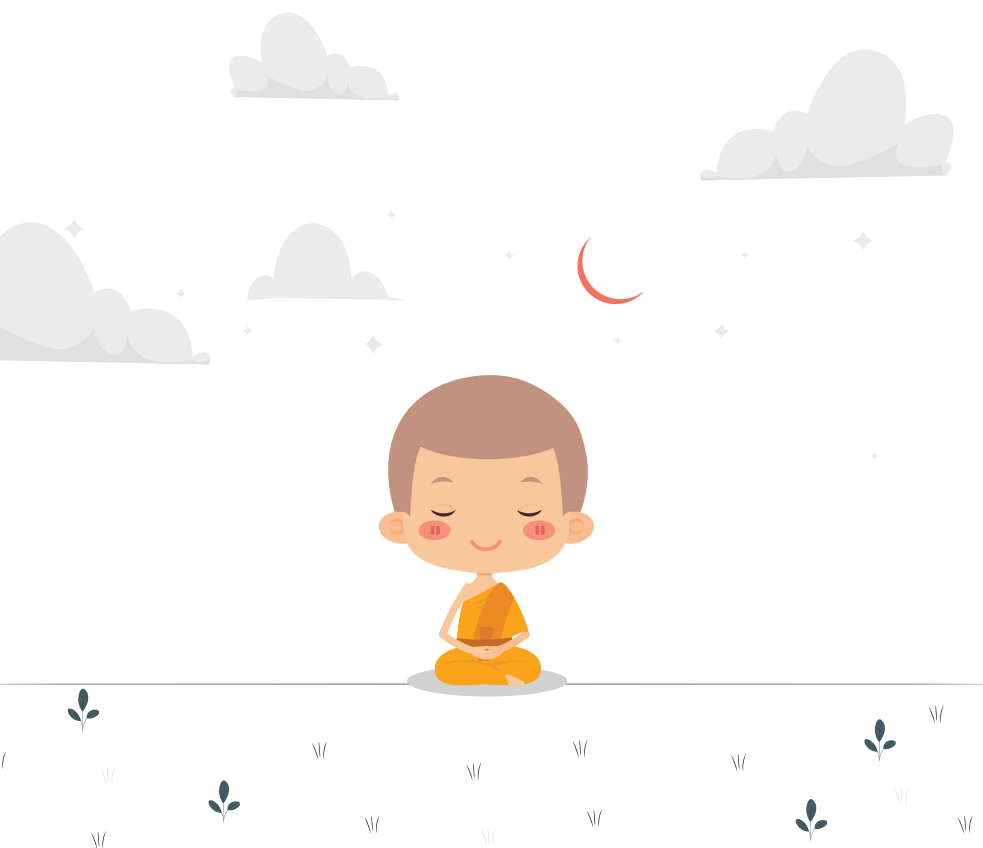
ฉันเรียกแจ่มใสกับอบอุ่นเข้ามาหา และบอกให้พวกเขาเข้าใจว่าทำไมคุณปู่คุณย่าถึงไม่อนุญาตให้ลงไปเล่นน้ำ และการแสดงออกของทั้งสองคนเมื่อสักครู่ทำให้คุณปู่คุณย่าเสียใจมากแค่ไหน โชคดีที่สองแสบเข้าใจง่ายและยินดีที่จะเข้าไปขอโทษคุณปู่คุณย่าด้วยตัวเอง

จากเหตุการณ์ในครั้งนี้ยังทำให้ฉันเชื่อในความคิดที่ว่า

การพูดคุยกันอย่างมีเหตุมีผลและใจเย็นสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ดีกว่า และทำให้เด็กปรับพฤติกรรมได้ง่ายกว่าการดุหรือตำหนิว่าเขาทำผิด

ก็เหมือนกับตอนที่เรายังเด็กนั้นแหละ
ที่ยังมีอะไรหลายอย่างที่เรายังไม่เข้าใจอยู่มากมาย
แต่เราก็กินอยากให้อาจารย์และแม่เข้าใจในตัวเรา

เมษายน 'บวชเรียน'

เดือนนี้เป็นเดือนแห่งความสนุกสนานของสองแสบ อบอุ่น
สมัครเข้าโครงการบวชสามเณรภาคฤดูร้อน และระหว่างที่อบอุ่น
ปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดเป็นเวลา 15 วันตามกำหนดของโครงการ แจ่มใส
ก็มีกิจกรรมไปแคมป์แบบ ไป-กลับ เพื่อเรียนรู้ธรรมชาติ มีโซนให้
เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวมากมาย ทั้งต้นไม้ ดอกไม้ สายลม แสงแดด
ได้เรียนรู้เรื่องศีลธรรม รวมถึงหลักพุทธศาสนาที่ทางค่ายได้จัด
โปรแกรมเอาไว้ให้ ทั้งสองคนตื่นตื่นที่ได้ทำอะไรใหม่ ๆ โดยเฉพาะ
อบอุ่นที่ดูจะตื่นเต้นกว่าใครเพื่อน เพราะเขาเลือกที่จะเข้าโครงการนี้
เอง โดยให้เหตุผลกับฉันว่า

“อุ่นจะไปบวชเณรกับต้นข้าว ลูกผู้ชายต้องไม่ทิ้งกันครับคุณ

แม่” ฉันยืนขำในความห่วงเพื่อนและความเป็นลูกผู้ชายที่ไม่มีใคร
บังคับของอบอุ่น แต่ก็แอบดีใจที่เด็ก ๆ รู้จักเลือกสรรสิ่งที่ดีให้ตัวเอง
โดยที่ไม่มีผู้ใหญ่คนไหนต้องบังคับเลยสักนิด

การเข้าแคมป์แบบไปกลับของแจ่มใสมีค่าใช้จ่ายที่เทียบกับ
ความคุ้มค่ากับชีวิตที่ลูกจะได้รับ ฉันถือว่ามันไม่มากมายอะไรนัก
เพราะทางด้านอบอุ่นไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอะไรเลยสักบาทเดียว ทาง
วัดจะเป็นคนจัดหาให้ทั้งหมด แต่ที่ฉันเป็นกังวลก็คือ อบอุ่นจะอยู่ได้
ไหม ลูกยังเล็กเกินไปไหมที่จะปล่อยให้ไปค้างนอกบ้านตามลำพัง
โดยไม่มีพ่อและแม่เป็นเวลานานขนาดนั้น แต่ก็สอบถามจากทางวัด
ได้ความว่า มีเด็กรุ่นราวคราวเดียวกับอบอุ่นมาบวชสามเณรดูร้อน
กันมากมาย โยมพ่อโยมแม่ไม่จำเป็นต้องห่วงอะไร

เช้าวันที่อบอุ่นปลงผมบวช ฉันแอบคิดในใจว่า นี่ลูกชายตัว
แสบของฉันกำลังจะโตขึ้นกว่าที่แม่คิดไว้หรือเปล่านะ

เด็กชายชุดขาว ที่บนศีรษะตอนนี้ไม่มีผมเลยสักเส้น กำลัง
ก้มกราบอยู่ตรงหน้าฉัน เพื่อที่จะไปครองผ้าเป็นสามเณรตัวน้อย ๆ
ให้ฉันได้ชื่นใจ และเดินเรียงแถวมาอย่างสำรวมกับเพื่อน ๆ สามเณร
ด้วยกัน เป็นภาพที่ฉันกับวัดตบลิ้นใจจนกลืนน้ำตาไว้ไม่อยู่โดยเฉพาะ
วัดตบที่เขาไม่เคยนึกเลยว่า ลูกชายตัวแสบของตัวเอง จะเรียบร้อยเป็น
ลิงเก็บหางได้แบบนี้

รุ่งขึ้น ฉันไปส่งแจ่มใสเพื่อเข้าแคมป์แบบไป-กลับ เพื่อเรียน

รู้ธรรมชาติ ช่วงเวลาปิดเทอมแบบนี้ก็ต้องสละเวลาให้ลูก ๆ มาก
หน่อย ซึ่งก็เป็นหน้าที่ของฉันผู้เป็นแม่ เพราะคุณพ่อของเด็ก ๆ ยัง
คงต้องทำหน้าที่หาเงินเพื่อมาเลี้ยงดูครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งเราทั้งคู่
ต่างรู้ว่า เราต่างก็กำลังทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ และฝารอให้
ลูก ๆ ของเราเติบโตมาเป็นคนที่มีความพออย่างที่เราหวัง

ฉันตัดสินใจที่จะยังไม่ถามอะไรแจ่มใสมากนัก เพราะแคมป์
มีกำหนดการในการทำกิจกรรมถึง 10 วันกันเลยทีเดียว เราตกลง
กันว่าเราจะมานั่งพูดคุยกันถึงกิจกรรมที่แต่ละคนไปทำมาหลังจาก
ที่อบอุ่นสึกออกมาแล้ว

จนเวลาผ่านไป 15 วัน ก็ถึงเวลาที่อบอุ่นจะได้กลับบ้าน หลัง
จากไปกินนอนอยู่กับเพื่อน ๆ สามเณรนั่นร้อย

“เป็นยังไงมั่งคะลูก มีอะไรจะเล่าให้แม่ฟังกันบ้างไหม” ทั้ง
แจ่มใสและอบอุ่นกระตือรือร้นที่จะเล่าประสบการณ์ที่ต่างคนต่างไป
พบเจอมา

แจ่มใสได้พบว่าการมีชีวิตอยู่ใกล้ชีวิตธรรมชาติ เป็นชีวิตที่
เรียบง่ายและง่าย เราไม่จำเป็นต้องดิ้นรนอะไรมากนัก เพียงแค่ใช้ชีวิต
ไปอย่างพอดี ก็ดีพอแล้วสำหรับชีวิตของคนคนหนึ่ง

ส่วนอบอุ่นก็ได้พบว่า คนเราไม่จำเป็นต้องกินให้มากก็

สามารถมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ไม่ต้องเลือกกินเฉพาะของที่ชอบ
แต่กินของที่มีประโยชน์ได้ทุกอย่างเพื่อให้เราเติบโต

ฉันสัมผัสได้ว่าเวลาเพียงแค่ 10-15 วัน ทำให้ลูกทั้งสองคน
ของฉันเติบโตขึ้นไปมาก เพราะการได้ฝึกธรรมะทำให้ใจสงบ และเกิด
ความมั่นคงทางอารมณ์ เด็ก ๆ ไม่อึดอดทนที่จะกินผักที่แสนเกลียด
ไม่บ่นกระปอดกระแปดเหมือนเมื่อก่อนเมื่อต้องรออะไรเป็นเวลานาน
ไม่อยากได้ของเล่นที่ไม่จำเป็น ไม่รบเร้าในเรื่องต่าง ๆ จนต้อง
ต่อรองกันให้วุ่นวายอย่างที่เคย

ฉันตัดสินใจถูกแล้วจริง ๆ ที่ให้ลูก ๆ ใช้วันหยุดภาคฤดูร้อน
ไปกับการฝึกธรรมะ และโชคดีเป็นของฉันที่ลูกทั้งสองคนเต็มใจที่
จะทำ เพราะมันได้ผลที่เกินคาดจริง ๆ

แบ่งของเล่นให้เพื่อน

ช่วยคุณป้าแจกอาหาร

พฤษภาคม 'โลกจิตอาสา'

ผลพลอยได้จากการเข้าค่ายธรรมะของสองพี่น้อง ทำให้ทั้งคู่จัดการกับอารมณ์ของตัวเองได้ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และมันยิ่งชัดเจนมาก ๆ เมื่อฉันได้เห็นการเปลี่ยนแปลงนี้เมื่ออาทิตย์ที่แล้ว

เราทั้งครอบครัวกำลังเดินทางไปเยี่ยมบ้านพี่น้ำมนต์ พี่สาวของวัตต์ ซึ่งก็คือคุณป้าของเด็ก ๆ บ้านหลังนั้นเป็นครอบครัวใหญ่ที่อาศัยอยู่ร่วมกันถึงสองครอบครัว คือครอบครัวของพี่สาวและครอบครัวของต๋นย น้องชายของวัตต์ สองครอบครัวปลูกเรือนสองหลังอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกัน แน่ใจเลยว่าเมื่อสองครอบครัวมาอยู่ในรั้วเดียวกันแบบนี้ ความวุ่นวายที่มาในคราวของความอบอุ่นจะต้องส่งเสียงแข็งแรงแช่อย่างช่วยไม่ได้ โดยเฉพาะวันอาทิตย์แบบนี้ที่ทุกคนต่างอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน

ขณะที่ผู้ใหญ่ทุกคนกำลังวุ่นวายกับการเตรียมอาหารมื้อใหญ่ เพื่อเลี้ยงคนทั้งบ้านและทำทานให้กับเด็กยากไร้ในชุมชนแออัด เป็นการทำทานวันเกิดย้อนหลังของพีน้ามนต์ที่จัดขึ้นปีนี้เป็นปีแรก ส่วนเด็ก ๆ ก็วุ่นอยู่กับการเล่นและเล่นตามประสาวัยกำลังซน

ครอบครัวของพีน้ามนต์ไม่มีลูก แต่ด้านฝั่งน้องชายมีลูกชายเพียงคนเดียวคือ เจ้าหนูโยชิ วัย 5 ขวบ ที่ช่างพูดช่างเจรจาและซนใช้ได้ ฉันสังเกตเห็นเด็ก ๆ ที่กำลังเล่นด้วยกันแล้วเห็นว่า อบอุ่น กำลังทำตัวเป็นพี่ดูแลน้องอย่างที่ผมไม่คิดว่าลูกจะทำได้โดยไม่ต้องเอ่ยปากบอก ทั้งช่วยปูเสื่อให้น้องนั่ง แบ่งขนมให้น้องกิน แบ่งของเล่นชิ้นโปรดที่แสนหวงให้น้องเล่น

จนกระทั่งถึงเวลาฉลองวันเกิดของพีน้ามนต์ เราต่างช่วยกันคนละไม้คนละมือเพื่อนำข้าวปลาอาหารไปตั้งโต๊ะแจกจ่ายให้เด็กยากไร้ในชุมชน มีข้าวผัดหมู นมและไอศกรีม อีกทั้งยังมีของเล่นสำหรับเด็กที่เพื่อน ๆ พีน้ามนต์ช่วยกันระดมทุนซื้อหามาให้ ทั้งแจ่มใส อบอุ่นและโยชิ ต่างช่วยกันคนละไม้คนละมือเพื่อแจกของเล่นให้เพื่อน ๆ ซึ่งเรื่องนี้แจ่มใสเป็นคนนำทีมน้อง ๆ มาเสนอตัวทำหน้าที่นี้กันเอง

ฉันภูมิใจในลูกหลานของฉันจริง ๆ เด็ก ๆ ทำเรื่องน่าประหลาดใจให้ฉันจนอดที่จะปลื้มไปกับสิ่งที่พวกเขาทำไม่ได้ อบอุ่น รู้จักที่จะดูแลน้อง รู้จักแบ่งปันสิ่งของให้น้อง

แจ่มใสรู้จักที่จะช่วยเหลือผู้อื่น แถมยังขันอาสาดูแลน้อง ๆ ทำหน้าที่อย่างตั้งใจ และเมื่อเรากำลังนั่งรถกลับบ้าน ฉันที่กำลังจะเอ่ยปากชมเด็ก ๆ ถึงความดีความน่ารักในวันนี้ ก็อดขำไม่ได้เมื่อเห็นสิ่งที่เด็กแสบทั้งสองคนยื่นมาให้

“สมุดบันทึกทำความดี อะไรกันนี้มีกันคนละเล่มเลย เหนอรูลูก”

ฉันขำกับแววตาแป๋ว ๆ ของสองพี่น้องและรอยยิ้มของพวกเขา และเชื่อว่าทั้งสองคนไม่ได้ทำเพราะอยากได้ลายเซ็นผู้ปกครองในสมุด แต่ความดีต่าง ๆ ในวันนี้ที่เด็ก ๆ ได้ทำลงไปนั้น ทั้งสองคนทำมันออกมาจากหัวใจ จากประสบการณ์ดี ๆ ที่เขาได้รับ จากการที่เห็นผู้ใหญ่ทำดีและอยากจะทำด้วยบ้าง

สมุดบันทึกทำความดี เป็นสมุดบันทึกที่โรงเรียนสนับสนุนให้เด็กจดบันทึกประจำวันว่าได้ทำความดีอะไรลงไปบ้าง ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียนและที่อื่น ๆ ที่เด็ก ๆ ได้ไปทำกิจกรรม เพื่อที่จะบอกเล่าให้เพื่อน ๆ ได้รับรู้ เป็นการแบ่งปันประสบการณ์ชีวิต และทำให้เรื่องราวดี ๆ ถูกเล่าออกไปปากต่อปาก เป็นแรงบันดาลใจให้กัน

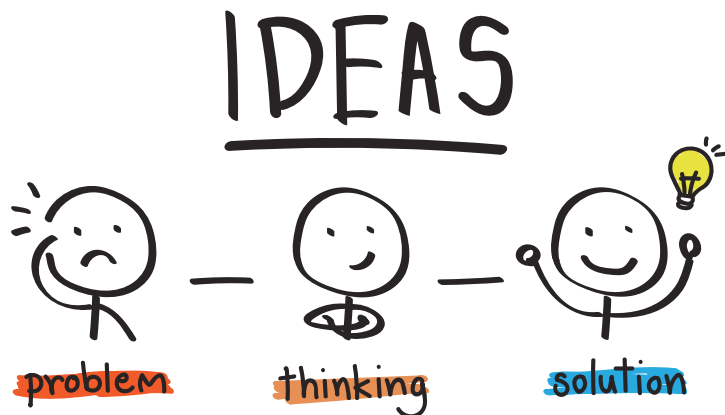
ฉันว่ามันเป็นความคิดที่ดีเลยละที่เด็ก ๆ จะมีสมุดแบบนี้กันคนละเล่ม เพราะพวกเขาจะจดความดีของตัวเองให้เพื่อน ๆ ฟัง

แต่พ่อแม่ก็ต้องคอยดูด้วยละนะ ว่าความดีที่ลูกทำออกมาแต่ละครั้งนั้น ทำเพื่อเอาชนะใครบางคน ทำเพื่อให้ได้รับคำชมว่าเป็นเด็กดี หรือทำเพราะมันออกมาจากใจ จากความรู้สึกของเขาจริง ๆ

ฉันคงต้องเตือนตัวเองอยู่เสมอว่า อย่าลืมหันหลังแก่การทำความดีของลูก อย่าปากชมเขาเวลาเขาทำเรื่องดี ๆ อย่างพอประมาณ ให้การชื่นชมของเราเป็นธรรมชาติและเป็นชีวิตที่ปกติที่สุด เพื่อที่เขาจะไม่เป็นคนที่ทำความดีหวังผล ซึ่งจะเป็นดาบสองคมสำหรับเขา

อย่าลืมนิยามอันยา

วันนี้คุณครูของบ๊อบออนไลน์มาบอกว่า บ๊อบทะเลาะกับเพื่อนที่เล่นด้วยกันอยู่ทุกวัน ครูถามก็ไม่ยอมบอกว่ามีเรื่องอะไร เอาแต่บอกว่าต้นข้าวนี้เสียไม่ดี และพาลหงุดหงิดไม่ยอมกินข้าวที่โรงเรียน ไม่ยอมเปลี่ยนชุดว่ายน้ำ วันนี้บ๊อบเลยไม่ได้เรียนคลาสว่ายน้ำกับเพื่อน ๆ นะคะ ครูรู้สึกว่บ๊อบจะไม่เอนจอยกับการมาโรงเรียนวันนี้เอามาก ๆ ครูเลยไลน์มาแจ้งคุณแม่ไว้ก่อนค่ะ

เอาแล้วไงเจ้าชายน้อยของฉัน เด็กชายที่โอบอ้อมอารี ช่วยดูแลน้อง ช่วยแจกของเล่นให้เด็กยากไร้ของฉัน กลายเป็นเด็กอารมณ์บ่จอยไปซะแล้ว เกิดเรื่องอะไรขึ้นกับบ๊อบน้อยเนี่ย เตี่ยวกกลับมาจากโรงเรียนคงต้องจับเข่าคุยกันกับวัยรุ่นฟันน้ำนมชะหน้อยละมั้ง

เมื่ออบอุ่นมาถึงบ้านก็แบกสกีหิ้วๆ กลับมาบ้านซะด้วยสิ หนาน้อยของแม่ทำหน้าที่ควัชมวดซะหมดห่อเลยวันนี้ ถ้ามแม่ไม่ว่าว่าน้องมีเรื่องอะไรที่โรงเรียน แม่ไมสกีไม่สามารถให้ความกระจ่างอะไรได้เพราะเรียนอยู่คนละตีก ก็คงต้องปล่อยให้ถึงเวลาอาหารเย็น ให้ได้กินข้าวผัดกุ้งของโปรดให้ชื่นใจซะก่อน แล้วค่อยมาถามถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นกัน จนช่วงเวลาที่เหมาะสมมาถึงและถามได้จนได้ความว่า อบอุ่นไม่พอใจที่เพื่อนไม่แบ่งดินสอสีให้ใช้

“ต้นข้าวไม่ยอมแบ่งดินสอสีให้อุ่นใช้ ทั้ง ๆ ที่เมื่อก่อนอบอุ่นยังเคยแบ่งดินสอสีให้ต้นข้าวใช้เลย” อบอุ่นเล่าออกมาด้วยสีหนาน้อยใจสุด ๆ แถมยังย้ำออกมาอีกว่า “ต้นข้าวนิสัยไม่ดี ไม่มีน้ำใจกับคนอื่นเลย อุ่นไม่อยากเป็นเพื่อนกับต้นข้าวแล้ว”

เรื่องใหญ่เลยสินี ดินสอสีแท่งเดียวทำให้ลูกชายตัวดีของฉันทั้งขึ้นจะเลิกคบกับเพื่อนกันเลย แถมยังพาลไปถึงเรื่องอื่น ๆ ในโรงเรียน ข้าวก็ไม่ร่อย ชุดว่ายน้ำก็ไม่อยากใส่เพราะดินเป็นชุดที่มีสีเดียว ลายเดียวกันกับต้นข้าว อะไร ๆ ก็ไม่ดีไปซะหมด ฉันทุยเรื่องนี้กับอบอุ่นไปสักพักจนได้ความว่า ต้นข้าวเพิ่งจะได้ดินสอสีมาใหม่ อบอุ่นเห็นว่าสีใหม่สวยจังก็เลยอยากรองใช้ของเพื่อนบ้าง เมื่อคุมาถึงจุดนี้ฉันท้ใจเด็กสองคนเป็นอย่างดี เพราะเราก้เคยผ่านความเป็นเด็กมาก่อน ผ่านความรู้สึกหวงของและเห่อของใหม่ ซึ่งต้นข้าวก็คงจะเป็นอย่างนั้น แม้กระทั่งอบอุ่นก็เคยเป็นแบบนี้บ่อย ๆ แต่ก็คงจะลืมไปซะแล้ว

ส่วนทางด้านอบอุ่นก็คงจะน้อยใจเพื่อน ใ้เรื่องเกลียดชังถึงขั้นจะเลิกคบคงไม่มี แต่ด้วยความเป็นเด็กก็คงจะยังไม่เข้าใจในอารมณ์ของตัวเองสักเท่าไร

เมื่อเรื่องราวมันออกมาในรูปแบบนี้ ก็ทำให้ฉันท้ถึงเรื่อง ‘การจับดี’ ขึ้นมาได้ และคงถึงเวลาแล้วที่จะต้องสอนอบอุ่นและแม่ไมสกีให้รู้จักการฝึกจิตให้คิดบวกด้วยการจับดีคนรอบข้างกัน ซึ่งเรื่องนี้สามารถฝึกได้ตั้งแต่ยังเล็กยังน้อย

การจับดี คือการมองที่การกระทำของผู้อื่น ไม่ว่าเขาจะทำให้เราหรือทำให้คนอื่นก็ตาม ตรงข้ามกับการจับผิดที่คอยจ้องแต่จะมองข้อบกพร่องของคนอื่น จนกลายเป็นคนมองโลกในแง่ร้ายไปซะหมด แล้วเรื่องอะไรที่ฉันท้จะปล่อยให้อุ่น ๆ ของฉันท้กลายเป็นคนแบบนั้นกันละ

วันนี้ฉันท้จึงบอกให้ออบอุ่นเขียนข้อดีของต้นข้าวที่อบอุ่นคิดว่าดีออกมาเท่าที่อบอุ่นจำได้ ปรากฏว่าข้อดีของต้นข้าวมีมากกว่าที่อบอุ่นคิดซะอีก

“ต้นข้าวมีข้อดีเยอะแยะเลยครับคุณแม่” อบอุ่นหันมาบอกฉันท้ด้วยน้ำเสียงที่กลับมาสดใส ต่างจากตอนที่กลับมาจากโรงเรียนใหม่ ๆ

“แล้วอย่างนี้อุ๋นจะยังโกรธต้นข้าวเขาอยู่รึเปล่าล่ะ” แจ่มใสถามน้องชาย พร้อมกับหันมาถามฉันว่า “ข้อดีเยอะแยะแบบนี้ เราก็มองข้ามข้อเสียของเขาไปบ้างก็ได้ใช่ไหมคะคุณแม่” ฉันยิ้มให้กับแจ่มใสและพยักหน้าเห็นด้วยกับความคิดของเธอ

ฉันภูมิใจในลูกสาวตัวน้อยของฉันจริง ๆ ที่ช่างคิด ช่างถาม ไม่ต่างจากอบอุ่นที่ช่างสงสัยและตั้งใจที่จะหาคำตอบ

“อุ๋นไม่โกรธต้นข้าวแล้วครับ ถึงต้นข้าวจะหวงดินสอสีกล่องใหม่ แต่ต้นข้าวก็แบ่งขนมให้อุ๋นกิน เขาไม่เคยหวงเลยสักนิด” อบอุ่นหันมาบอกกับฉันด้วยหน้าตายิ้มแย้ม

นั่นยังงิ เห็นไหมล่ะ ‘การจับดี’ ทำให้เราค่อย ๆ เห็นข้อดีของคนอื่นที่เรามองข้ามไปได้จริง ๆ

บ่ายวันเสาร์ที่ 2 ของเดือน ในขณะที่ฉันทกำลัง่วนอยู่กับ
การทำของว่างให้เด็ก ๆ เสียงใสแจ้วของอบอุ้นที่กำลังร้องเพลง ‘ทรง
อย่างแบด’ เพลงฮิตของวัยรุ่นน่านมสมัยนี้ ก็ดังเข้ามาถึงในครัว
อยู่ตลอดเวลา “...ทรงอย่างแบด แซดอย่างบอย เธอไม่สนเราก็คง
ต้องปล่อย แบดบอย ไรฟ์พ่หนุ่มแบดบอย...” อบอุ้นร้องวนไปวนมา
อยู่เพลงเดียวแถมยังเป็นท่อนเดียวซะด้วยสิ ปากก็ร้องเพลงไป มือ
ก็ต่อเลโก้ไป จนแจ่มใสดูท่าจะทนไม่ไหวถึงกับขอร้องอบอุ้นว่า

“อุ้น ร้องเพลงอื่นมั้งไม่เป็นรีโงนะ พี่ฟังจนจะวาดรูปออก
มาเป็นพี่ ๆ ทรงอย่างแบดแล้วนะ” แต่ขอร้องไปก็เท่านั้น เพราะ
อบอุ้นก็ยังร้องเพลงโปรดอย่างเมามั่น จนฉันทเดินเอาของว่างไปเลิฟ
เท่านั้นแหละ ถึงได้หยุดร้องเพลงสุดฮิตลงได้

แจ่มใสหันมาอวดภาพวาดของตัวเอง พร้อมกับเล่าให้ฉันฟังว่า ภาพนี้เธอตั้งใจที่จะเอาไปส่งประกวดกับทางโรงเรียนในหัวข้อ ‘ภาพนี้เพื่อแม่’ เพื่อน ๆ ของเธอหลายคนก็จะเข้าประกวดกับโครงการนี้ เธอใส่ใจกับงานนี้มาก มีความสุขและรู้สึกสนุกทุกครั้งที่ได้หยิบจับสีแต่ละแท่งแล้วระบายมันลงไปในกระดาษที่เต็มไปด้วยจินตนาการของเธอ จนอบอุ่นตัดพ้อขึ้นมาว่า

“พี่แจ่มนี้ดีจัง มีเพื่อนที่ชอบทำอะไรเหมือนกันเยอะแยะเลย อบอุ่นไม่เห็นจะมีบ้าง อบอุ่นยากมีเพื่อนที่ชอบต่อเลโก้กับอบอุ่นเยอะ ๆ จะได้ชวนมาเล่นที่บ้านแล้วต่อเลโก้สร้างเมืองกัน” ปากก็บ่นไป มือก็ยังต่อเลโก้ไปด้วยหน้าจ๋า ๆ ประหนึ่งน้อยใจในโชคชะตาที่ไม่มีเพื่อนที่ชอบอะไรเหมือน ๆ กันแบบพี่สาว

ฉันเห็นโอกาสเหมาะที่จะสอนอบอุ่นและแจ่มใสถึงการเป็นตัวของตัวเอง และยอมรับความชอบที่แตกต่างของคนอื่น เพราะการที่เด็กจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เราก็ควรปลูกฝังให้ลูกรับความแตกต่าง เพราะคนเราเกิดมาไม่เหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ ศาสนา หรือสถานะทางสังคมของแต่ละครอบครัว

“คนเราไม่จำเป็นต้องชอบอะไร ๆ เหมือน ๆ กันหรอกครับ ลูก ดูอย่างแม่กับคุณพ่อสิ แม่ชอบอ่านหนังสือ ส่วนคุณพ่อชอบฟังเพลง เราก็อยู่ด้วยกันได้ วันไหนที่แม่อ่านหนังสืออยู่คุณพ่อก็จะเปิดเพลงเบา ๆ จะได้ไม่รบกวนแม่ แต่วันไหนที่คุณพ่อกำลังฟังเพลง

เพลิน ๆ แม่ก็จะวาดรูปแบบพี่แจ่มแล้วฟังเพลงไปกับคุณพ่อได้” อบอุ่นสบตาฉันแล้วนิ่งฟังพร้อมทำท่าขบคิด

“ต้นข้าวชอบต่อจิ๊กซอว์แต่ไม่ชอบเล่นต่อเลโก้ แบบนี้จะทำยังไงล่ะครับคุณแม่” เด็กน้อยถามออกมาเสียงแจ้ว

“ก็ทำแบบที่อุ่นกำลังทำอยู่กับพี่แจ่มตอนนี้ง่ะ”

แจ่มใสหันมาบอกน้องชายที่คงจะลืมไปแล้วว่าตอนนี้เขาก็กำลังนั่งต่อเลโก้อยู่ข้าง ๆ พี่สาวของตัวเองที่กำลังวาดรูป เมื่อแจ่มใสยืนยันความจริง เจ้าตัวดีก็ถึงบางอ้อและหัวเราะขำให้กับตัวเอง ว่าจริงด้วย ชอบคนละอย่างกันก็นั่งเล่นด้วยกันได้จริง ๆ อบอุ่นยิ้มขึ้นแล้วพยักหน้าเห็นด้วยว่ามันจริง

คนเราเกิดมาไม่เหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ ศาสนา เพศฐานะทางสังคม และที่สำคัญคือความชอบที่ย่อมจะต้องไม่เหมือนกัน ฉันมีความคิดว่า หากเราสอนให้เด็ก ๆ ทำความเข้าใจเรื่องเอกลักษณ์และความชอบของคนแต่ละคน ให้เด็กมองว่าเรื่องเหล่านี้มันแสนจะธรรมดา ถึงแตกต่างแต่ก็อยู่ด้วยกันได้ไม่เห็นจะเป็นปัญหาอะไรเลย เด็ก ๆ ก็จะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข และมองปัญหาพวกนี้เป็นเพียงแค่เรื่องเล็กน้อยและเป็นเรื่องที่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกันได้ สบาย ๆ

สิงหาคม 'บัญชีของหนู'

เดือนนี้เป็นเดือนแรกที่ฉันจะพาเด็ก ๆ ทั้งสองคนไปเปิดบัญชีธนาคาร เพื่อสอนให้เด็ก ๆ รู้จักการออมเงินจากเงินเดือนของตัวเอง ซึ่งทั้งฉันและวัตต์มีความเห็นตรงกันว่า เราจะให้เงินลูกไปโรงเรียนเป็นเงินเดือนตั้งแต่ ป.1 เพื่อเป็นการสอนให้เขารู้จักบริหารการใช้เงินของตัวเองเสียตั้งแต่ยังเล็ก แต่ก็ยังพลาดเรื่องการเก็บออมของลูก ๆ จนได้ เพราะเงินเดือนของแจ่มใสแทบจะไม่มีเหลือเก็บ จนลามมาที่อบอุ่นที่เพิ่งได้เงินเดือนเป็นครั้งแรกก็ชักจะเจริญรอยตามพี่สาว แถมกระปุกออมสินของทั้งแจ่มใสและอบอุ่นก็เบาโหวง

ฉันจะเลยการออมของลูกไปแล้วจริง ๆ

ก่อนเดินทางไปธนาคารวันนี้ ฉันจึงเรียกแจ่มใสและอบอุ่น มาเตรียมตัว โดยให้เขาทั้งสองคนตัดสินใจเองว่าจะเปิดบัญชีธนาคาร คนละกับาท จากเงินเดือนที่เขาได้รับเดือนนี้

“อ้าว คุณแม่ไม่ได้จะเป็นคนเอาเงินใส่บัญชีธนาคารให้เรา เหมอะครับ” อบอุ่นถามขึ้นมาด้วยความสงสัยตามประสาเด็กที่ยังเป็นผู้รับแต่ฝ่ายเดียว

“บัญชีธนาคารของเราก็ต้องเป็นเงินของเรานั่นแหละอุ่น” แจ่มใสตอบน้องชายพร้อมกับทำตาปริบ ๆ ราวกับรู้ชะตากรรมว่า เงินเดือนของเธอจะต้องถูกแบ่งมาเป็นเงินเก็บ และเธอจะสُر่ยสُر่ราย อย่างแต่ก่อนไม่ได้อีกแล้ว

ถึงคราวนี้ฉันก็ต้องอธิบายให้ลูกฟังว่า การที่ลูก ๆ ได้เงินเดือนจากพ่อและแม่ ถือเป็นรายได้เพื่อเป็นค่าขนม หรือซื้อของเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่อยากได้ แต่ลูก ๆ จะต้องรู้จักบริหารเงินของตัวเอง ต้องแบ่งใช้ให้ครบ 1 เดือน ถ้าหมดก่อนจะมาขอเพิ่มไม่ได้ หรือถ้าจะขอเพิ่มก็ต้องมีเหตุผลที่จำเป็นจริง ๆ อย่างเดือนที่แล้วที่แจ่มใส มาขอเงินแม่เพิ่ม แต่ก็มีเหตุผลที่ต้องนำเงินไปซื้อกระดาดชาวดรูป แบบนั้นแม่อนุญาต

แต่ต่อไปลูกจะต้องบริหารการเงินของตัวเองให้ได้ โดยไม่ขอเงินเพิ่มจากแม่อีก

“เหมือนกับคุณแม่ที่ไม่เคยขอเงินเดือนคุณพ่อเพิ่มเลยใช้ไหมคะ” แจ่มใสถามขึ้นมาอย่างน่ารัก นี่ทำให้ฉันรู้ว่าลูกสาวของฉันเป็นคนช่างสังเกตและใส่ใจผู้อื่นอยู่เหมือนกัน

“ใช่ค่ะ ถ้าเรารู้จักบริหารการเงินให้ดี เราจะไม่ต้องเดือนร้อน เพราะเงินไม่พอใช้เลยนะคะ”

ฉันตั้งใจสอนลูกให้รู้จักบริหารการเงินตั้งแต่ยังเล็ก เพราะมีความเชื่อว่า ถ้าเด็ก ๆ ถูกบ่มเพาะเรื่องวินัยทางการเงินเสียตั้งแต่ต้น เมื่อพวกเขาเติบโตไปจะไม่ต้องกังวลกับเรื่องพวกนี้เลย และเมื่อเวลาผ่านไปสักพัก ทั้งสองคนก็ตัดสินใจได้ว่าบัญชีธนาคารเล่มแรกในชีวิตของเขาจะเริ่มต้นด้วยเงินจำนวนเท่าไร

“คิดดีแล้วใช้ไหมคะ ว่าใช้เงินจำนวนนี้เปิดบัญชี แล้วลูก ๆ ทั้งสองคนจะมีเงินใช้จนถึงสิ้นเดือนโดยไม่ต้องมาขอแม่เพิ่ม” เด็กสองคนตอบรับว่าเขาคิดมาอย่างรอบคอบแล้ว

การออมเงินที่ถูกต้อง ไม่ใช่การนำเงินที่เหลือจากรายได้มาเก็บเอาไว้ แต่เป็นการแบ่งเงินที่ได้มาเก็บไว้ก่อนที่จะนำไปใช้จ่าย ฉันต้องการสอนให้เด็ก ๆ รู้จักการออมเงินที่ถูกต้องแบบนี้ เพื่อในอนาคตพวกเขาจะไม่ต้องกลายเป็นคนที่ชักหน้าไม่ถึงหลังอย่างที่หลาย ๆ คนกำลังประสบปัญหา

มากกว่านั้น เด็ก ๆ จะรู้สึกภูมิใจในตัวเองว่าการออมเงินคือ
สิ่งที่จะทำให้เขาเห็นถึงความเพิ่มพูน เป็นความสำเร็จเล็ก ๆ ของเขา
และทักษะที่ได้เรียนรู้จากเงินค่าขนมจะเป็นพื้นฐานชีวิตดีให้กับเขา เมื่อ
ถึงวันที่พวกเขาเข้าสู่วัยทำงาน

นี่ฉันมองกาลไกลให้ลูกขนาดนี้เลยเชียวนะ ก็เพราะฉันเห็น
ตัวอย่างมาแล้วจากหลายครอบครัวที่ตามใจลูกหลานจนต้องคอย
ตามห่วงอยู่ตลอดเวลา ฉันไม่อยากเป็นพ่อแม่ที่ต้องนั่งก้มอยู่แบบ
นั้น

ขอบคุณตัวเองที่ฉันคิดขึ้นมาได้เรื่องการออม ขอบคุณลูกสาว
คนสวยที่ใช้เงินเดือนจนแทบไม่เหลือให้แม่ต้องรีบไหวตัวให้ทัน และ
ขอบคุณอะไรก็ตามที่ทำให้ฉันมีลูกที่อ่านหนังสือง่าย ยินดีรับฟังตาม
เหตุผลที่เรามีให้และยินยอมทำตามอย่างว่าง่าย

ลูก ๆ ของฉันช่างเป็นเด็กที่น่ารักกันจริง ๆ

ก้นยาน 'คำสัญญา'

เมื่อวันศุกร์ที่แล้วฉันกำลังรอรับเด็ก ๆ อยู่ที่หน้าโรงเรียน
อบอุ่นเดินเข้ามาหาแล้วบอกว่า ต้นข้าวเพื่อนรักของเขาได้ของเล่น
ชิ้นใหม่เป็นหุ่นยนต์ตัวประกอบที่เขาเองก็อยากได้มานานแล้ว ต้น
ข้าวเอามาอวดเพื่อน ๆ ที่โรงเรียน “มันปล่อยแสงได้ด้วยนะครับคุณ
แม่ แต่มันต่อสู้อยู่ยังมีเสียงดังลั่น มันเท่มาก ๆ เลย”

“แต่เดือนนี้อุ่นเพิ่งจะได้ตัวต่อเลโก้ชุดใหม่จากคุณพ่อไปนะ
ครับ” อบอุ่นน้ำง้ำที่โดนฉันเบรคความฝันจึงบ่นเร็ว

และยังไม่ทันที่อบอุ่นจะต่อรองอะไรกับฉันต่อไป แจ่มใสก็
วิ่งมาหาอย่างกระตือรือร้น เปิดประตูรถแล้วขึ้นไปนั่งข้างคนขับอย่าง
รวดเร็วก่อนจะกล่าวว่า เธอกำลังเกิดปัญหากับกระเป๋าที่เธอใช้ไป
โรงเรียนอยู่ทุกวัน เพราะมันทั้งเล็กและเก่าเกินไปที่จะรับใช้เธออีก
ต่อไป แต่มันตอนนี้ฉันนี่เพื่อนสนิทของเธอก็ได้เปลี่ยนกระเป๋าใบใหม่
แล้วด้วย ใส่ของได้เยอะ และมีสีสวยงามแบบที่เธออยากได้

ฉันฟังเด็กสองคนเล่าถึงความปรารถนาอยากจะได้ของใหม่
ของตัวเองแล้วสรุปได้ว่า จริง ๆ แล้วอบอุ่นไม่ได้อยากได้หุ่นยนต์
และแจ่มใสก็ได้ไม่ได้อยากได้กระเป๋าสานใหม่ แต่สิ่งที่เด็ก ๆ ทั้งสองคน
อยากได้คือ ของเล่นและกระเป๋าสานแบบที่เพื่อนมีเท่านั้นเอง

ในตอนนั้นฉันก็คิดขึ้นมาว่าทำยังไงดีนะที่จะสอนให้เด็ก ๆ
รู้ว่า เราไม่จำเป็นต้องมีของใหม่อยู่เสมอ ๆ เหมือนคนอื่น เราไม่
จำเป็นต้องอยากได้ในสิ่งที่เกินจำเป็นเพราะเราเองก็มีของสิ่งนั้นอยู่
มากมายเกินพอแล้ว ถ้าเด็ก ๆ ได้มีเวลาขบคิด ฉันเชื่อว่าพวกเขาจะ
คิดได้เองในที่สุด และสิ่งที่ฉันนำมาใช้จัดการกับความคิดของลูก ๆ
ในครั้งนี้ก็คือ ต้นไม้แห่งความดี

ฉันตั้งกติกาให้ลูก ๆ ว่าถ้าหากพวกเขาอยากได้ของเล่นและ
กระเป๋าสานใหม่ ก็ต้องมีการทำความดีมาแลกเปลี่ยน และเป็นการ
ทำความดีที่แตกต่างจากการจดบันทึกในสมุดบันทึกความดี เพราะ
ความดีที่เขา กำลังจะทำในครั้งนี้เป็นการ

‘ใช้ชีวิตตามหน้าที่ของตัวเองให้ดี’

ให้สมกับคุณค่าของสิ่งของที่เขาคือต้องการ ด้วยการเป็นลูก
ที่ดี เป็นพี่เป็นน้องที่ดีและเป็นนักเรียนที่ดี แต่ละคนจะมีต้นไม้ของ
ตัวเองคนละ 1 ต้น เมื่อเขาสามารถใช้ชีวิตตามหน้าที่ของตัวเองได้
อย่างไม่มีขาดตกบกพร่อง เขาจะได้ผลไม้เล็ก ๆ ไปแขวนไว้บนต้นไม้
ของเขา

แต่ถ้าหากวันไหนเขาไม่สามารถใช้ชีวิตตามหน้าที่ของตัวเอง
ได้ดี มีการรังแกกันระหว่างพี่น้อง ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ไม่ตั้งใจเรียนจน
คุณครูต้องตำหนิ ผลไม้ลูกนั้นจะถูกเด็ดทิ้งเป็นการตัดคะแนน ซึ่งถ้า
ใครสามารถทำคะแนนได้ตามที่แม่กำหนดภายในเวลา 1 เดือน จะ
ขอของขวัญให้กับตัวเองได้คนละ 1 อย่าง โดยที่แม่จะไม่ทักท้วงอะไร
เลย

สองพี่น้องบ่นอุบกับกติกาที่ฉันตั้งขึ้น บอกว่ายากจังเลย
คุณแม่ แต่ก็ยอมทำตามโดยง่าย ทำให้เดือนนั้นทั้งเดือนบ้านหลัง
เล็ก ๆ ของฉันก็เต็มไปด้วยความสงบสุข ฉันได้ลูกชายและลูกสาวที่
ไม่ยอมทะเลาะกันให้เห็นเลย ไม่มีเสียงพี่น้องบ่น ไม่มีเสียงน้องแกล้ง
พี่ให้หัวเสีย แถมยังตั้งใจเรียน ตั้งใจทำการบ้านไม่โยกโย้อย่างแต่
ก่อน เพื่อของขวัญที่เขาอยากได้ แต่เมื่อถึงวันประกาศผลคะแนน
สองพี่น้องกลับไม่อยากได้ของชิ้นนั้นอีกต่อไปแล้ว

เพราะเวลาที่ผ่านไป ได้ทำให้ความต้องการของสองคน
จางลงไปอย่างอัตโนมัติ แต่ถึงแม้ทั้งสองคนจะไม่ต้องการของ
ชิ้นนั้นอีกต่อไปแล้ว รางวัลของการทำความดีก็ยังคงอยู่ เพราะสัญญา
ก็ยังต้องเป็นสัญญา ฉันสัญญากับลูก ๆ ทั้งสองคนว่า เขาจะนำผล
คะแนนที่ได้มาขออะไรก็ได้ที่เขาอยากได้ในวันหนึ่ง

แต่ต้องเป็นของที่เขายากได้มันจริง ๆ ไม่ใช่ของที่อยาก
ได้เพราะอยากมีเหมือนคนอื่น

เราสองคนตกลงกันว่าจะตั้งหน้าตั้งตา รอชมความสำเร็จของลูก อีกทั้งยังอดตื่นเต้นแทนลูกไม่หาย เพราะไม่รู้ว่าพวกเขาจะได้พบเจอกับประสบการณ์อะไรที่ค่ายกันบ้าง กลับมาที่บ้านจะมีเรื่องอะไรมาเล่าให้แม่ฟังบ้างรึเปล่า แล้วการรอคอยของฉันก็ดีขึ้นกว่าที่คาดคิดเอาไว้จริง ๆ เพราะทั้งสองคนเขียนมันออกมาเป็นบันทึก ทำให้ฉันเห็นว่าในแต่ละวันลูก ๆ ของฉันได้รับประสบการณ์อะไรที่ค่ายครั้งนี้บ้าง

ค่าย 5 วัน 4 คืน เป็นค่ายที่น่าสนใจมากสำหรับช่วงปิดเทอมดี ๆ ที่จะสร้างประสบการณ์ให้เด็ก ๆ แจ่มใสบอกว่าที่นั่นมีกิจกรรมสนุก ๆ มากมาย โดยเฉพาะกิจกรรมแอดเวนเจอร์ที่เธอชอบนัก ชอบหนาเวลาดูสารคดีท่องเที่ยว ได้เรียนรู้วิถีชีวิตพื้นบ้าน แถมยังมีปาร์ตี้ที่สนุกมาก ๆ ยามค่ำคืนอีกด้วย ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับสมัยเรายังเด็ก ปาร์ตี้ที่วาก็คือกิจกรรมรอบกองไฟนั่นแหละนะ

ฉันจับใจความจากตัวหนังสือของออปุ่นและแจ่มใสได้ว่า ทั้งสองคนรู้สึกภูมิใจในตัวเองมาก ๆ ที่สามารถผ่านด่านต่าง ๆ ในกิจกรรมของค่ายได้ด้วยความสามารถของตัวเอง แถมยังได้เพื่อนใหม่ ได้ขึ้นอาสาออกไปทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ ออปุ่นได้ฝึกเดินจากครูผู้เชี่ยวชาญที่ทางค่ายจัดมาให้ กิจกรรมนี้รู้สึกจะเป็นที่ถูกต้องถูกใจออปุ่นสุด ๆ

การปล่อยให้ลูกไปค่ายค้างคืนแบบนี้ ในตอนแรกฉันก็ยัง

หวั่น ๆ ถึงความปลอดภัยของลูกอยู่เหมือนกันนะ แต่เรารู้ดีว่าการให้เด็กได้สัมผัสประสบการณ์แปลกใหม่เสียตั้งแต่ยังเล็ก จะช่วยให้การเติบโตของเขามีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่กว่าที่เราจะตัดสินใจกันได้ทั้งฉันและวัตต์ก็เลือกเฟ้นค่ายเด็กที่มีมากมายอยู่นาน จนมาได้ค่ายที่ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Growth Mindset คือ การยอมรับว่า

ตอนนี้ ‘เรายังไม่รู้อะไร’ แต่ ต่อไป ‘เราจะรู้เรื่องนี้น่ามากขึ้น’

ซึ่งเป็นกระบวนการที่ฉันสนใจและเห็นว่าเป็นกระบวนการที่จะทำให้เด็กมีการพัฒนาจากการไม่รู้ กิจกรรมมากมายในค่ายก็พุ่งไปที่การสร้าง ทักษะคิด (Growth Mindset) และสร้างการมองเห็นคุณค่าตนเอง (Self Esteem) ให้กับเด็ก ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ซึ่งเป็นแนวทางที่ฉันใช้กับลูก ๆ ของฉันอยู่แล้ว ติดอยู่ที่ว่าค่าใช้จ่ายในการเข้าค่ายก็เป็นจำนวนเงินที่มากพอดู

ถ้ามีค่ายแบบนี้เยอะ ๆ แต่ค่าใช้จ่ายเบาลงกว่านี้ เด็กคนอื่น ๆ ที่ครอบครัวไม่ได้มีความพร้อมหรือมีงบประมาณจำกัด ก็น่าจะได้รับประสบการณ์ดี ๆ แบบออปุ่นและแจ่มใสบ้าง

ฉันหวังว่าจะเป็นแบบนี้ จริง ๆ

เดือนนี้อยู่ ๆ ก็เกิดฝนหลงฤดูขึ้นมาจนได้ และเป็นการตก
แบบไม่ลืมหูลืมตาจนเกิดน้ำท่วมขังตามถนนหน้าบ้าน ทำให้วัดต์
กลับบ้านอย่างหิวเสียดและบ่นไม่หยุด

“น้ำท่วมเต็มถนนทางเข้าบ้านไปหมดเลยคุณ ชะยะก็ลอย
เกลื่อนออกมาเต็มถนน ผมต้องค่อย ๆ ขับรถมาช้า ๆ กลัวถุงพลาสติก
ที่คนชอบเอามาทิ้งเริ่ราดจะมาพันล้อรถเข้า” แจ่มใสได้ยินพ่อบ่น
แบบนี้ก็แปลกใจว่าทำไมถึงเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นมาได้ ทั้ง ๆ ที่
ถึงชะยะก็มีกันทุกบ้าน แล้วรถเก็บชะยะก็เข้ามาเก็บไปทุกอาทิตย์

“ก็คนเขาไม่ชอบทั้งขยะลงถังนะพี่แจ่ม อุ่นเห็นบ่อย ๆ เวลา อุ่นเล่นอยู่หน้าบ้าน เขากินขนมแล้วเขาก็ทิ้งถุงพลาสติกลงบนถนน เลยด้วย” ออบุ่นที่มีพลังตาวิเศษผู้เห็นเหตุการณ์คนทั้งขยะมากับตา ร้องบอกพี่สาว

“ทั้งขยะไม่เป็นที่ก็ทำให้น้ำท่วมได้เลยนะลูก โดยเฉพาะขยะ พลาสติกมันจะไปอุดตันตามท่อระบายน้ำ” ฉันทบอกลูก ๆ ทั้งสอง คน พร้อมกับถือโอกาสคุยกับลูก ๆ เรื่องนี้เลยว่า ต่อไปบ้านเราจะ ลดการใช้ถุงพลาสติกลงให้มากกว่าครึ่ง จะใช้เฉพาะถุงพลาสติกที่ ย่อยสลายได้และเป็นถุงใส่ขยะเท่านั้น เพราะนอกจากจะช่วยลดโลกร้อนแล้ว ยังจะช่วยลดปริมาณขยะพลาสติกได้อีกด้วย

“และต่อไปที่บ้านเราต้องเคร่งครัดเรื่องการแยกขยะด้วยนะ ลูก ออบุ่นกับแจ่มใส่เห็นในซีรีส์เกาหลีที่ดูกับแม่ไหม ถ้าลูกจำได้ เวลาคนเกาหลีเขาทิ้งขยะ เขาจะแยกขยะก่อนทิ้งเสมอ ๆ”

“หนูเข้าใจเรื่องแยกขยะคะคุณแม่ แต่หนูไม่เข้าใจว่าถ้าบ้าน เราทำอยู่บ้านเดียว แล้วมันจะช่วยไม่ให้เกิดน้ำท่วมได้ยังไงล่ะคะ” แจ่มใสไม่วยสงสัยว่าการทำเช่นนี้ไม่น่าจะเกิดประโยชน์ เพราะอย่างไร ซะ คนอื่นก็ไม่คิดจะทำกันอยู่ดี

ฉันทิ้งต้องบอกลูก ๆ ให้เข้าใจว่า การที่จะให้บ้านเมืองสะอาด หรือการที่จะให้เกิดสิ่งดี ๆ ขึ้นในสังคม ก็ต้องเริ่มจากตัวเราก่อน

เราต้องทำให้คนอื่นเห็นว่าการทำเช่นนี้สามารถสร้างสังคม น่าอยู่ได้จริง ๆ อย่างน้อยก็มีบ้านเราแหละที่น่าอยู่มากกว่าใคร และ แม่ยังเชื่อว่า เมื่อคนอื่น ๆ เห็นใครสักคนทำความดี จากที่ไม่ใส่ใจ ในตอนแรก แต่เมื่อมีคนทำตามมากเข้า คนที่ไม่ทำย่อมจะแตกต่าง ไปจากคนอื่น จนเขาเกิดความละอายในที่สุด

“จันทามาแยกขยะกันตั้งแต่ตอนนี้อยู่คะคุณแม่ ออบุ่น อยากแยกขยะเต็มที่แล้ว” ก็ไม่รู้ว่าพ่อลูกชายตัวดีที่มีตาวิเศษคนนี้ กินอะไรเข้าไป ถึงคิดคึกกับกิจกรรมที่ผู้ใหญ่หลายคนยังไม่ยอมทำ ขนาดนี้

“อันนี้ขยะทั่วไป อันนี้ขยะรีไซเคิล อันนี้ขยะเปียก” เสียง ออบุ่นทิ้งขยะไป แยกขยะไปอย่างสนุกสนาน จนฉันทิ้งกังวลแล้วว่า ความใฝ่ฝันของออบุ่นอาจเบนเข็มจากนักต่อเลโก้อันดับ 1 มาเป็น นักแยกขยะอันดับ 1 แทนหรือเปล่า

การแยกขยะก่อนทิ้ง มีประโยชน์มากมายเลยนะ ฉันทิ้ง เหลือเกินว่าทุก ๆ คนในประเทศของเราจะทำมันจนเป็นนิสัย เพราะ การแยกขยะจะทำให้เราไม่ต้องทิ้งขยะไปเสียเปล่า ส่วนไหนนำมา รีไซเคิลได้ เราก็จะเหลือขยะที่ต้องกำจัดน้อยลง ประหยัดงบกำจัด ขยะ แถมยังเหลือเงินไปพัฒนาส่วนอื่น ๆ อีก ไม่ต้องสิ้นเปลือง พลังงานและทรัพยากร ยิ่งคิดแล้วก็มีแต่ข้อดีทั้งนั้นเลยนะเนี่ย

ฉันหวังจริง ๆ ว่าแจ่มใสกับอบอุ่น จะสามารถเติบโตไปเป็น
ประชากรคุณภาพที่ทำอะไรก็ถึงส่วนรวมเป็นสำคัญ ไม่เป็นคน
เห็นแก่ตัวและมักง่าย จนทำร้ายทำลายบ้านเมืองที่ตนอยู่อาศัยโดย
ไม่รู้ตัวแบบที่หลาย ๆ คนกำลังทำอยู่

ขอให้ลูกของแม่เติบโตไปเป็นคนที่เห็นแก่ส่วนรวม รักโลก
ใบนี้พอ ๆ กับที่รักตัวเอง แม่หวังว่าอย่างนั้นนะลูกนะ

ธันวาคม 'เต็บโต'

เดือนสุดท้ายของปี และเป็นอาทิตย์สุดท้ายที่เราจะอยู่กับปีนี้ ก่อนที่จะเข้าสู่วันสิ้นปีในอีกไม่กี่วันข้างหน้า และเด็ก ๆ ก็จะได้เติบโตขึ้นไปอีกปีหนึ่งแล้ว ยิ่งคิดฉันก็ยิ่งรู้สึกว่าคุณ ๆ ยังมีอะไรให้ต้องเรียนรู้อีกมาก และฉันจะค่อย ๆ สอนพวกเขาไปทีละอย่าง อย่างใจเย็น แต่ในระหว่างที่ฉันกำลังคิดอะไรเพลิน ๆ อยู่ฉันก็คิดถึงเรื่องหนึ่งขึ้นมาได้ เรื่องที่ทำให้ฉันต้องตกใจกับสิ่งที่เห็นอยู่ตรงหน้า ระหว่างที่กำลังทำความสะอาดห้องนอนของบ๊อบบูน

‘นั่นคือมดใช่ไหมนะ’ ฉันนึกในใจ

มดตัวน้อยตัวนิดกำลังทำงานกันอย่างขยันขันแข็งบนเตียงของอบอุ่น เหล่ามดงานแสนขยันกำลังขนบางสิ่งบางอย่างกลับไปรังของมัน และถ้าฉันจะสังเกตมันดี ๆ ก็เห็นว่าไอ้สิ่งที่บรรดามดตัวแดง ๆ กำลังขนกันอยู่ คือเศษบิสกิตที่วัตต์เพิ่งซื้อมาฝากลูกเมื่อคืนนี้เอง

คะ ลูกแอบเอาขนมมากินในห้องนอน

แถมยังกินมันบนเตียงโดยที่แม่ตื่นอย่างฉันไม่รู้เรื่องรู๊ราวมากกว่านั้นบรรดามดทั้งหลายยังคงกระจุยอยู่ตามหมอน ผ้าห่มและลามไปถึงในตะกร้าผ้า อบอุ่นเอ๋ย กลับมาเย็นนี้ต้องโดนจัดการซะหน่อยแล้ว

ฉันตั้งใจที่จะปล่อยให้เจ้ามดพวกนั้นเดินสวนสนามอยู่บนเตียงของอบอุ่นต่อไป เพื่อรอให้เจ้าตัวดีมาเห็นผลงานของตัวเองกับตา และเมื่ออบอุ่นมาถึงก็ต้องตกใจกับผลงานของตัวเองที่ไม่ทันคาดคิด

“อุ่นขอโทษครับคุณแม่”

ฉันตั้งใจที่อบอุ่นเป็นเด็กที่ทำผิดแล้วรู้จักผิด ยึดกรอบอย่างลูกผู้ชาย แต่ฉันก็ต้องสอนให้อบอุ่นรู้จักที่จะรับผิดชอบอะไรที่เป็นของตัวเองบ้างแล้ว ด้วยการมอบหน้าที่รับผิดชอบให้อบอุ่น เพราะมันคงถึงเวลานั้นแล้วจริง ๆ

“แม่จะไม่โกรธอุ่น แต่อุ่นจะต้องช่วยแม่ซักผ้าปูที่นอนผืนนี้ และอุ่นจะต้องมีหน้าที่ทำความสะอาดของของตัวเองอย่างเต็มที่แจ่มใส ทำ แม่จะแบ่งหน้าที่ให้อุ่น ตกกลางไหมครับ”

อบอุ่นรับคำอย่างไม่เต็มใจนัก แต่ก็ต้องยอมรับแต่โดยดี วันนี้จึงถือเป็นเดือนส่งท้ายปีที่เป็นวันเริ่มต้นของอบอุ่น ในการรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ในบ้าน

ฉันมอบหน้าที่เก็บจานและเช็ดโต๊ะให้อบอุ่น ส่วนหน้าที่ล้างจานเป็นของแจ่มใสมาแต่แรก เริ่มง่าย ๆ จากหน้าที่นี้ก่อน แล้วค่อยขยับหน้าที่รับผิดชอบไปเรื่อย ๆ จนเคยชินเป็นนิสัย ฉันเชื่อมาเสมอว่า เด็กไม่ได้มีหน้าที่เรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่เขายังมีหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ที่ต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน และช่วยเหลือกันเท่าที่ทำได้ตามกำลังความสามารถของแต่ละคน

แบบนี้จะทำให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ และมีวินัย แถมยังทำให้ผลการเรียนของเขาดีขึ้นได้อีกด้วย

ฉันอ่านเจองานวิจัยชื่อ Child Discipline in Japan: an Important Part of Parenting Where Parents Pass on Their Values to Their Children ซึ่งเขียนโดย โนบุโกะ ยูชิตะ (Nobuko Uchida) จาก University of Tsukuba เขาทำการทดสอบเด็ก ป. 1 เรื่องการอ่านเขียนเพื่อความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์จากการอ่านเขียน

โดยทดสอบกับเด็กญี่ปุ่น จีน และเกาหลีใต้ และพบว่าการศึกษาที่เด็กจะมีผลการเรียนที่ดีไม่ได้ขึ้นอยู่กับความพร้อมก่อนเรียน อ่านหนังสือมาก ๆ หรือการทบทวนวิชาเพิ่ม แต่ขึ้นอยู่กับ

‘การได้รับผลชอบหน้าที่ในงานบ้าน’

เพราะการมอบหมายหน้าที่ให้เด็กช่วยรับผิดชอบภายในบ้าน เป็นวิธีการปลูกฝังและสร้างวินัยที่ดีที่สุด แต่ต้องเป็นความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความสมัครใจเท่านั้นนะ

ฉันแปลกใจกับงานวิจัยชิ้นนี้มาก แต่ก็เชื่อว่ามันจะได้ผล เพราะจากที่ฉันได้มอบหมายหน้าที่ให้แจ้มใส ก็ทำให้แจ้มใสเป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบมากขึ้นกว่าเดิม ถึงแม้ว่าผลการเรียนจะไม่ได้ดีขึ้นในทุกวิชา แต่ในวิชาที่แจ้มใสสนใจเป็นพิเศษก็ดีขึ้นมากอย่างเห็นได้ชัด และอีกสิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดมากขึ้นไปอีกจากผลของการมอบหมายงานบ้านให้ลูก ก็คือการทำให้เราพ่อ แม่ ลูก ได้มีโอกาสพูดคุยกันมากขึ้น ได้สื่อสารกันมากขึ้น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น

เพราะเราเหนื่อยด้วยกันเราจึงเข้าใจกันมากกว่าเก่า
และทำให้เราเติบโตไปพร้อม ๆ กัน

และสิ่งที่ฉันไม่เคยลืมเลยก็คือ การเอ่ยปากชมลูกทุกครั้งที่ทำหน้าที่ของตัวเองจนเสร็จสมบูรณ์ ต่อให้มันไม่ใช่ผลงานที่เต็มร้อยเมื่อเทียบกับผู้ใหญ่ แต่มันก็เกินร้อยสำหรับเด็กตัวน้อย ๆ คนหนึ่ง

ปีนี้ลูก ๆ ของฉันมีเรื่องราวที่น่าจดจำและทำให้ฉันต้องจดบันทึกไว้ ส่วนปีหน้าจะมีเรื่องราวอะไรให้ฉันต้องนึกถึงและจดจำแบบปีนี้อีกก็ยังไม่รู้ได้ แต่ฉันหวังเหลือเกินว่า ลูก ๆ ของฉันจะเติบโตขึ้นไปเป็นคนที่มีความสุขอย่างที่เราควรจะเป็น พอใจกับชีวิตของตัวเอง เป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นคนดีคนหนึ่งที่กำลังควรรื่นเริงจะมี

ขอให้เป็นอย่างนั้น แจ้มใสและอบอุ่นสองตัวแสนสุดที่รัก
ของแม่

เพราะเด็ก ๆ จะต้อง 'มีความสุขเดี๋ยวนี้'
อันยาจึงตั้งใจเลี้ยงลูกของเธอให้มีความสุข
อยู่ในครอบครัวที่เด็ก ๆ สามารถเป็นเด็กได้สมวัย
เล่นและเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ตามวัยของเขา
กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตัวเอง
รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ในทุก ๆ เดือน
อันยาจึงมักจะจดบันทึกเรื่องราวสำคัญ ๆ
ที่เกิดขึ้นกับลูก ๆ ของเธอเอาไว้ เพื่อที่เรื่องราวของครอบครัวเธอ
อาจจะเป็นตัวอย่างที่เป็นประโยชน์
ให้กับครอบครัวอื่น ๆ ได้บ้าง ไม่มากก็น้อย

